

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

LIBEREC

Inspekční zpráva

Základní umělecká škola Nový Bor, Křižíkova 301

Křižíkova 301, 473 01 Nový Bor

Identifikátor: 600 075 061

Zřizovatel: Městský úřad, náměstí Míru 1, 473 01 Nový Bor

Školský úřad, Havlíčkova 443, 470 01 Česká Lípa

Termín konání orientační inspekce: 12. - 14. června 2000

Čj.	081 275/00-4034
Signatura	oh1kt106

OBOROVÁ STRUKTURA ZÁKLADNÍ UMĚLECKÉ ŠKOLY

Základní umělecká škola v Novém Boru (dále ZUŠ) byla založena v roce 1946 a je školou bez právní subjektivity. Vzdělávání je určeno převážně žákům základních a středních škol i ostatním zájemcům o získání nebo rozšíření dovedností ve hře na hudební nástroje (klavír, kytara, housle, dechové nástroje), v pěvecké hlasové výchově a sborovém zpěvu (hudební obor - HO), ve výtvarných dovednostech (výtvarný obor - VO) a v literárně-dramatickém oboru.

Ve školním roce 1999/2000 ve škole studuje 275 žáků. Z tohoto počtu 197 navštěvuje hudební obor, 53 výtvarný obor a 8 žáků literárně-dramatický obor.

V průběhu orientační inspekce byl sledován HO a VO. Současně ve vztahu ke sledovaným oborům bylo hodnoceno i řízení školy.

Hodnocení hudebního a výtvarného oboru vychází z hospitační činnosti a jejich výsledků, vyhodnocení všech podkladových materiálů, z rozhovoru s pracovníky školy, prohlídky prostor školy, studia vybrané povinné i další dokumentace a výtvarných prací žáků.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Hudební obor (HO)

Ve škol. roce 1999/2000 navštěvuje HO v prvním a druhém stupni základního studia 207 žáků. Dva žáci mají povolené rozšířené vyučování. Výuku zajišťuje 11 vyučujících, z toho tři externí pracovníci. Podíl výuky bez odborné a pedagogické způsobilosti na celkovém počtu odučených hodin týdně je 51%. Ředitelka školy předpokládá, že v příštím školním roce se tento poměr výrazně změní ve prospěch vyučování s odbornou i pedagogickou způsobilostí. Věková struktura učitelského sboru je příznivá, specializace vyučujících umožňuje žákům poměrně širokou nabídku studia hry na hudební nástroje, zapojení do různých souborů včetně pěveckého sboru, který má nadregionální úroveň.

Plánování a příprava výuky vychází z ročního plánu práce školy. Individuální plány žáků obsažené v třídních knihách mají rozdílnou úroveň. Většina studijních plánů obsahuje cíle i prostředky pro daný školní rok, v několika třídních knihách inspekce tyto plány postrádala. Průběžná klasifikace v žákovských knížkách a souběžně v třídních knihách je objektivní a z hlediska informovanosti rodičů má dostatečnou frekvenci. Úroveň vedení třídní dokumentace je velmi rozdílná. Vedení školy by mělo věnovat větší pozornost zejména kontrole třídních knih a vyžadovat od učitelů zkvalitnění grafické úrovně zápisů.

HO má pro výuku v budově ZUŠ dostatečný počet učeben, pouze sál, který slouží k výuce hudební nauky a sborovému zpěvu je pro pořádání žákovských koncertů z hlediska celkové kapacity nedostačující. Vybavení učeben odpovídá současným finančním možnostem školy.

Výuka hry na hudební nástroje je individuální, ve skupinách je vyučována přípravná hudební výchova, hudební nauka, souborová hra a sborový zpěv. Časová dotace předmětů a počet zapsaných žáků v jednotlivých výukových skupinách je v souladu s učebními plány.

Výsledky výchovně-vzdělávací práce byly hodnoceny na základě předložené dokumentace, přímou účastí na závěrečných a postupových zkouškách a nácvičku dětského pěveckého sboru Camella.

Postupové a závěrečné zkoušky probíhaly souběžně u dvou komisí v průběhu celého týdne za účasti všech žáků HO, u kterých jsou tyto zkoušky učebními osnovami předepsány. Inspekce sledovala práci obou komisí a vyslechla výkony celkem 24 žáků ve hře na klavír, kytaru,

housle, zobcovou flétnu a flétnu příčnou. Předepsaná zkušební látka v plném rozsahu odpovídala požadavkům učebních osnov. K pozitivním zjištěním patří náročnost komisí na kvalitu předvedených výkonů, na hru z paměti - zejména u žáků klavírního oddělení a srovnatelné výkony žáků i u učitelů bez odborné a pedagogické způsobilosti. Žáci přistupovali ke zkouškám s pocitem zodpovědnosti.

O kvalitní práci učitelů HO vypovídají také výsledky v přípravě žáků na střední a vysoké umělecké školy (konzervatoře Praha a Teplice, Janáčkova akademie muzických umění Brno) i v soutěžích základních uměleckých škol. Vyučující rovněž využívají v přípravě žáků k talentovým zkouškám na konzervatoře pravidelných konzultací s předními odborníky těchto škol.

HO ZUŠ se výrazně prezentuje na veřejnosti. Kromě běžných interních a veřejných produkcí žáků a příležitostných vystoupení má škola určitá specifika např. koncerty na „neobvyklých místech“, podpora humanitárních akcí (např. Srdce na dlani). Ve stádiu příprav jsou ve spolupráci s Českou televizí i další projekty. Na prezentaci doma i v zahraničí se podílí dětský pěvecký sbor Camella, který umožňuje zapojení do hudebních aktivit i žákům, kteří by jinak do ZUŠ nedocházeli.

Inspekce hodnotí kvalitu vzdělávání hudebního oboru jako velmi dobrou.

Výtvarný obor (VO)

Vzdělávání oboru vychází z platných učebních plánů a učebních osnov (vydaných MŠMT ČR pro ZUŠ). Tematické plány nebo jiné rozvržení učiva (např. výtvarné projekty) do jednotlivých skupin žáků nebyly inspekci předloženy. Ve výtvarném oboru vyučuje pouze jeden vyučující, který má pouze odbornou způsobilost.

Vlastní vzdělávání je organizováno formou skupinové výuky v tříhodinových lekcích s přestávkami mezi jednotlivými hodinami. Zařazení žáků do ročníků školy a příslušných skupin převážně odpovídá věkovému členění a počet zapsaných žáků ve skupinách byl v době inspekce na dolní (předepsané) hranici. Při hospitacích byla inspekci zaznamenána zvýšená absence způsobená závěrem školního roku, kdy žáci odjíždí na školy v přírodě a na výlety.

Třídní dokumentace je vedena, avšak záznamy o klasifikaci za první pololetí školního roku 1999/2000 jsou uvedeny pouze v katalogových listech.

Pro vyučování je používána jedna světlá a prostorná podkrovní učebna, která je dostatečným způsobem vybavena (včetně grafického lisu pro hlubotiskové techniky). V případě vhodného počasí obor využívá i škole pronajatou zahradu pro kresbu v plenéru.

V průběhu inspekce bylo hospitováno ve čtyřech věkově příbuzných skupinách. V hospitovaných hodinách inspekce zjistila, že učitel nepoužívá metodické postupy problémového nebo projektového vyučování. Dvě zhlédnuté lekce byly zaměřeny přímo na ilustraci klasických pohádek s použitím jednotného formátu i materiálu. Jednotné řešení zadaného úkolu žáky omezuje a nepodporuje jejich tvůrčí myšlení dané možnou volbou formátu nebo použitého materiálu. V další skupině inspekce naopak pozitivně hodnotila nasměrování motivace na pochopení vztahů při vizuálním a haptickém vnímání artefaktu prostřednictvím výtvarných prostředků - žáci dokončovali tzv. „Haptické vzkazy“ určené pro Onkologické centrum v Praze.

Všechny navštívené hodiny charakterizovala klidná atmosféra s aktivním zapojením žáků do procesu plnění zadaného úkolu.

Zdařilé výtvarné práce slouží k výzdobě školy, nejsou však systematicky archivovány, jsou pouze uchovávány jako depozitář vyučujícího a dokladují tak práci žáků jednoho školního

roku. Rovněž tak nebyly inspekci předloženy archivované závěrečné práce určené pro absolventy prvního a druhého stupně.

Prezentace oboru směrem k veřejnosti je spíše nahodilá a je většinou omezena na výstavy lokálního významu. Celkové hodnocení výkonu žáků odpovídá klasifikační stupnici a respektuje požadavky platných učebních osnov.

Kvalitu vzdělávání výtvarného oboru hodnotí inspekce jako dobrou.

Hodnocení kvality vzdělávání v hudebním a výtvarném oboru

Hudební obor ZUŠ má dobré prostorové i personální podmínky. Působí zde několik výrazných pedagogických osobností, kteří se značným způsobem podílejí na dobrých výsledcích školy. Organizace a úroveň postupových zkoušek byly v souladu s platnými osnovami a byla o nich vedena předepsaná dokumentace.

Základem organizace vzdělávání VO je kolektivní vyučování, které vychází z individuálního vedení žáka ve skupině. Vyučující školy respektuje individualitu žáka, avšak dostatečným způsobem nerozvíjí jejich tvůrčí myšlení a praktické činnosti (co do rozsahu i obsahu), které pouze doplňují povinné školní výtvarné vzdělávání.

Ve sledovaných oborech Česká školní inspekce celkově hodnotí kvalitu vzdělávání jako dobrou.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Dlouhodobá koncepce (1998/2001) byla vypracována na základě analýzy průběhu předchozích školních roků, má stanoveny priority a reaguje také na požadavky rodičovské veřejnosti. Je průběžně rozpracovávána a následně aktualizována v pololetních plánech s uvedením přímé odpovědnosti za plnění jednotlivých bodů. Navazující měsíční plány školy jsou pravidelně prokonzultovány s pedagogy a nasměrovány především na individuální i celkový umělecký růst žáků všech oborů.

Specifické potřeby pro talentované žáky jsou zohledňovány formou zvýšené a bezplatné hodinové dotace nebo naopak úpravou pracovního tempa u žáků vyžadujících zvláštní péči. Žákům ze sociálně slabších rodin je poskytována sleva na školném.

Všechny ve škole vyučované obory jsou v souladu s rozhodnutím o zařazení školy do sítě škol a vlastní výuka probíhá podle učebních plánů vydaných MŠMT ČR.

Oblast plánování je podrobně zpracována, stanovené cíle i systém prostředků jsou reálné. Tato oblast řízení je na velmi dobré úrovni.

Organizování

Stanovená organizační struktura je jednoduchá. Přesně vymezené a každoročně při zahajovací poradě aktualizované kompetence umožňují účinné řízení školy. Vzhledem k velikosti školy není ustavena umělecká rada ani jiné poradní orgány. Předepsaná dokumentace, organizační schéma i postupy administrativního charakteru jsou řádně vedeny.

Materiálně-technické i prostorové vybavení společně využívají všechny vyučované obory, pro

VO škola zajišťuje potřebné pomůcky a rovněž také umožňuje používat kopírovaný učební hudební materiál.

Vnitřní informační systém mezi pracovníky a vedením je vzhledem k velikosti školy založen především na osobním - denním kontaktu. Pravidelné provozně pedagogické porady jsou organizovány jednou za dva měsíce, zápisy jsou vedeny a ředitelkou ověřovány. Prostřednictvím těchto porad nebo nástěnkami ve sborovně se učitelé průběžně seznamují i s plánováním a vyhodnocováním jednotlivých školních akcí. Vztah školy k rodičům je vstřícný, informovanost rodičů je dobrá a lze ji dokladovat (žakovské knížky, na chodbě umístěná informační schránka). Rodiče rovněž aktivně pomáhají škole při organizování školních i mimoškolních akcí. Vnitřní i vnější informační tok je na velmi dobré úrovni.

Škola vyvíjí bohatou mimoškolní činnost i úspěšně spolupracuje s ostatními ZUŠ, náležitá pozornost je věnována korepeticím. Dle ředitelky školy je velmi dobrá spolupráce s Městským úřadem v Novém Boru i se Školským úřadem v České Lípě. Dobrým zdrojem informací o škole je její výroční zpráva za školní rok 1998/1999, je vypovídající, obsahuje výčet koncertů, vystoupení, výstav a soutěží, kterých se škola úspěšně účastní nebo je i sama organizuje, její součástí je i vlastní sebehodnocení.

Organizační struktura školy je přehledná a je na velmi dobré úrovni.

Vedení a motivování pracovníků

Ze strany vedení je řízení pracovníků školy funkční, navazuje na oblast plánování a kontroly, vytváří dobré podmínky pro práci učitelů, podporuje jejich profesní růst i individuální tvůrčí aktivity. Ředitelka školy je se svými spolupracovníky v denním kontaktu, průběžně probíhají diskuse týkající se výchovně-vzdělávacího procesu, ve škole je vytvářena atmosféra důvěry a spolupráce.

Vzdělávací proces zajišťovalo v době orientační inspekce 9 interních pedagogů (včetně ředitelky) a čtyři externisté. Složení pedagogického sboru je stabilní, umožňuje plnit cíle vzdělávacího programu, avšak z hlediska odborné i pedagogické způsobilosti není dostačující (pouze čtyři plně odborně i pedagogicky způsobilí učitelé). Průběžně je pedagogický sbor doplňován o studenty (většinou bývalé absolventy) a tím je z části zajištěna kontinuita a zlepšována kvalifikovanost personálního obsazení školy.

Pravidelné hodnocení pracovníků školy probíhá na základě jasně stanovených kritérií, se kterými byli pracovníci řádně seznámeni.

Systém vedení a motivování pracovníků školy odpovídá zásadám školního managementu. Inspekce hodnotí tuto oblast jako velmi dobrou.

Kontrolní mechanismy

Plán kontroly průběhu vzdělávací činnosti na 2. pololetí školního roku je rozpracován na jednotlivé měsíce se stanovením konkrétního cíle.

Při kontrole předepsané dokumentace by mělo vedení školy věnovat větší pozornost grafické úrovni zápisů v třídních knihách HO. Pro vlastní hospitační činnost má vedení školy vyhotoveny jednotné hospitační záznamy, které jsou po rozboru hodiny stvrzeny podpisem vyučujícího, v případě zjištění nedostatků jsou přijímána opatření a následuje další kontrola ke zhodnocení jejich účinnosti.

Ke kontrole výsledků výchovně-vzdělávací činnosti slouží systém mnoha interních a veřejných koncertů pořádaných i v přírodě. Zapojení dalších pedagogů do kontrolní činnosti je vzhledem k velikosti školy a obsazení pedagogického sboru obtížně realizovatelné.

Provoz školy je kontrolován průběžně. Důsledkem prováděné kontroly je čisté a upravené prostřední školy včetně jejího okolí.

Kvalita kontrolních mechanismů je na dobré úrovni.

Hodnocení kvality řízení

Koncepce školy je rozpracována a vedením školy pravidelně analyzována, kompetence jsou stanoveny a jsou funkční. V plánování, organizování i v průběhu kontrolní činnosti jsou uplatňovány zásady školního managementu.

Kvalita řízení je celkově na velmi dobré úrovni s rezervami v řešení personálního obsazení odborně a pedagogicky způsobilými učiteli a v oblasti kontrolní činnosti.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Údaje o výsledcích vzdělávání žáků:

- účast a dobré umístění v místních, okresních i oblastních soutěžích hudebního a literárně-dramatického oboru (např. 1. místo v oblastním kole celostátní soutěže ZUŠ v sólovém zpěvu),
- účast a velice pěkné umístění školního pěveckého sboru v Mezinárodní soutěži Bohuslava Martinů,
- aktivní účast pěveckého sboru při natáčení pořadu pro televizi „Srdce na dlani“,
- úspěšnou profesní přípravu žáků školy na konzervatoře nebo ke studiu hudební výchovy na pedagogických fakultách.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení (čj. 692/96-02 s účinností od 20. března 1996),
- učební plány pro ZUŠ vydané MŠMT ČR (čj. 18 418/1995-25 s platností od 1. září 1995),
- podkladová inspekční dokumentace ZUŠ Nový Bor,
- výroční zpráva o činnosti ZUŠ Nový Bor za školní rok 1998/1999,
- třídní knihy pro individuální a kolektivní výuku,
- katalogy o průběhu studia,
- kmenové výkazy k třídním knihám,
- protokoly o komisionálních zkouškách,
- rozvrhy hodin,
- výkaz žáků a vyučovacích hodin,
- plány školy, školní řád,
- výtvarné práce žáků,
- hospitační záznamy inspektorů.

ZÁVĚR

Výuka hospitovaných oborů školy je realizována podle platných učebních plánů a pro jednotlivé obory jsou respektovány příslušné učební osnovy. V rozpracovaných studijních plánech HO je dbáno na individuální přístup k žákům, jejich mírou talentu, rozsah vědomostí a dovedností. Učitelé oborů průběžně organizují talentový průzkum, tj. výběr žáků do přípravných ročníků. Prostorové podmínky, ve kterých jsou žáci vzděláváni, jsou pro současný provoz školy vyhovující. Materiálně-technické vybavení školy umožňuje plnit stanovený vzdělávací program. Psychohygienické zásady byly v hospitovaných hodinách dodržovány. Organizace, formy a metody výuky jsou většinou promyšlené a směřují k stanovenému cíli. Kvalitativní úroveň hospitovaných hodin se v hodnocení pohybovala od vynikající až po ještě vyhovující. Ve výtvarném oboru není využívána forma prvků aktivního učení (výtvarné řady nebo projekty). Na výborné úrovni je práce pěveckých sborů. V průběhu orientační inspekce nebylo zjištěno neefektivní využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu.

Celkově je kvalita vzdělávání průměrná, řízení školy je ve sledované oblasti na velmi dobré úrovni.

Vzhledem ke skutečnostem uvedeným v předchozím textu hlavně s přihlédnutím k výsledkům převažujícího hudebního oboru ČŠI celkově hodnotí kvalitu vzdělávání a řízení školy jako velmi dobrou.

Pozitiva:

- náročnost při realizaci postupových a závěrečných zkoušek a zvýšená péče zohledňující specifické potřeby žáků všech ve škole vyučovaných oborů,
- výrazná úspěšnost při přípravě žáků ke studiu na uměleckých školách (konzervatoře),
- oboustranný vstřícný vztah rodičů a školy,
- výroční zpráva (1999/2000) obsahující i sebehodnocení za školní rok,
- úsilí vedení školy o zlepšení kvalifikovanosti pedagogického sboru,
- úspěšná účast hudebního oboru na okresních i oblastních soutěžích a velmi dobré vedení pěveckých sborů školy a jejich prezentace na veřejnosti.

Negativa:

- inspekci nebyly předloženy tematické nebo jiné rozvržení učiva VO,
- počet žáků v kolektivním vyučování VO není stanoven tak, aby počet v každé skupině i na konci školního roku byl úměrný předepsaným učebním plánům,
- za první pololetí školního roku 1999/2000 není v třídních knihách VO uveden záznam o pololetní klasifikaci,
- při výuce VO nejsou průběžně používány metodické postupy problémového a projektového vyučování (není systematicky pracováno v ucelených námětových celcích),
- inspekci byly předloženy výtvarné práce žáků pouze za školní rok 1999/2000, není systematicky veden archiv VO.

Doporučení:

- vést učitele ke zkvalitnění zápisů v třídních knihách z hlediska obsahu a čitelnosti,

- sjednotit požadavky na plánování výchovně-vzdělávací práce jednotlivých učitelů hudebního oboru.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

ano

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PaedDr. Jana Langerová	PaedDr. Jana Langrová v. r.
Členové týmu	Jan Svoboda	Jan Svoboda v. r.

V České Lípě dne 26. června 2000

Datum a podpis ředitelky stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 30. června 2000

ano

Ředitelka základní umělecké školy	Podpis
Marie Kulovaná	Marie Kulovaná v. r.

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti základní umělecké školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel základní umělecké školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrý	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. protokolu ČŠI
Školský úřad	19. července 2000	081 307/00-4034
Zřizovatel	19. července 2000	081 306/00-4034

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nepodány